

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Opieka paliatywna			Kod przedmiotu		C.-PPiel			
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo								
Profil kształcenia		praktyczny								
Poziom studiów		Pierwszego stopnia								
Specjalność										
Forma studiów		stacjonarny								
Semestr studiów		IV								
Tryb zaliczenia przedmiotu		Zaliczenie		Liczba punktów ECTS				Sposób ustalania oceny z przedmiotu		
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Całkowita	5,25	Zajęcia kontaktowe	4,75		Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	4,25
		Całkowita	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć					Waga w %	
Wykład		15	15	Zaliczenie – sprawdzian pisemny – test wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ)					40%	
Ćwiczenia praktyczne – symulacja wysokiej wierności		8	8	Zaliczenie – sprawdzian praktyczny					10%	
Zajęcia praktyczne		40	40	Zaliczenie – sprawdzian praktyczny					20%	
Praca własna studenta		15	0	Zaliczenie – praca pisemna – projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study) wraz z przeglądem piśmiennictwa					10%	
Praktyka zawodowa		40	40	Zaliczenie- sprawdzian praktyczny					20%	
Razem:		118	103						Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)						Efekty kierunkowe	Formy zajęć	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:										
Wiedza	1.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;						B. W10.	wykład, praca własna studenta	
	2.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;						B. W49.	wykład, praca własna studenta	
	3.	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/lagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);						C.W37.	wykład	
	4.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;						D.W1.	wykład	
	5.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;						D.W2.	wykład	
	6.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;						D.W3	wykład	
	7.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;						D.W4.	wykład	
	8.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;						D.W5.	wykład	
	9.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;						D.W6.	wykład	
	10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);						D.W7.	wykład, praca własna studenta	

	11.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8.	wykład, praca własna studenta
	12.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W9.	wykład, praca własna studenta
	13.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W10.	wykład, praca własna studenta
	14.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	D.W12.	wykład
	15.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastrostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	D.W13.	wykład
	16.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	D.W17.	wykład, praca własna studenta
	17.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	D.W27.	wykład
	18.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;	D.W42.	wykład, praca własna studenta
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:				
Umiejętności	1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	A. U1.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	2.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;	A. U3.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;	A. U4.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	A. U7.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;	A. U8.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;	A. U9.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	7.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	A. U13.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	8.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;	B.U2.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	9.	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;	B. U3.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	10.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żaloba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;	B. U4.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	11.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej	B. U5.	zajęcia praktyczne,

	komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interdyscyplinarnego;		praktyka zawodowa
12.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarstwa;	B. U6.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
13.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;	B. U7.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
14.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;	B. U9.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
15.	rozstrzygać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki;	B. U18.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
16.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	C.U1.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
17.	ustalać plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	C.U3.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
18.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	C.U4.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
19.	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarstwa;	C.U5.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
20.	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;	C.U6.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
21.	przeprowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	C.U9.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
22.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	C.U11.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
23.	stosować zabiegi przeciwpadaczkowe;	C.U13.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
24.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	C.U21.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
25.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	C.U22.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
26.	dobierać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą);	C.U23.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
27.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;	C.U24.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
28.	przeprowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odsluzowywanie dróg oddechowych;	C.U26.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

29.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	C.U28.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
30.	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	C.U29.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
31.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	C.U30.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
32.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	C.U31.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
33.	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;	C.U32.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
34.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;	C.U33.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
35.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);	C.U34.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
36.	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	C.U38.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
37.	przewodzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	C.U40.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
38.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	C.U43.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
39.	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	C.U64.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
40.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;	C.U73.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
41.	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;	C.U74.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
42.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	C.U76.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
43.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
44.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	D.U2.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
45.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	D.U3.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
46.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	D.U4.	zajęcia praktyczne,

				praktyka zawodowa
47.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	D.U5.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
48.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	D.U7.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
49.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	D.U9.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
50.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U10.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
51.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U11.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
52.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U13.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
53.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U14.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
54.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
55.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.U16.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
56.	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	D.U17.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
57.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	D.U18.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
58.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	D.U19.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
59.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	D.U22.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
60.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	D.U.24.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
61.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	D.U25.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
62.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	D.U26.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
63.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie;	D.U38.		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

	64.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;	D.U39.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	65.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	D.U40.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	66.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	D.U41.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	67.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	D.U42.	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
W zakresie kompetencji społecznych absolwent:				
Kompetencje społeczne	1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	K. S1	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	2.	przestrzegania praw pacjenta;	K. S2	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	samodzielnego i rzetelnego wykonuje zawodu, zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K. S3	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K. S4	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K. S5	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K. S6	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K. S7	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład problemowy
Tematyka zajęć	
1: Podstawy opieki paliatywnej – organizacja, planowanie i przyjęcie pacjenta • Cele opieki paliatywnej • Definicja opieki paliatywnej i podstawowych pojęć z nią związanych • Miejsca świadczenia opieki paliatywnej – organizacja opieki stacjonarnej i niestacjonarnej • Regulacje prawne świadczenia opieki paliatywnej w Polsce • Rozwój opieki paliatywnej w Polsce i świecie • Prekursorzy opieki paliatywnej w Polsce i na świecie • Przyjęcie chorego do hospicjum • Planowanie opieki pielęgniarstwiej i priorytetyzacja zadań • Współpraca w zespole interdyscyplinarnym opieki paliatywnej 2: Komunikacja, wsparcie psychologiczne i duchowe. • Problemy psychiczne, duchowe, egzystencjonalne chorych i ich bliskich w opiece paliatywnej • Wsparcie rodziny w opiece nad chorym w stanie terminalnym, w okresie umierania i żałoby • Podstawowe zasady komunikowania się z chorym i jego rodziną w opiece paliatywnej • Komunikacja werbalna i niewerbalna 3: Leczenie bólu. • Definicja bólu • Etiopatogeneza bólu • Różnicowanie bólu ze względu na miejsce powstania i czas trwania • Subiektywne i obiektywne objawy bólu • Narzędzia do oceny bólu • Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody leczenia bólu • Trójstopniowa drabina analgetyczna • Podawanie leków przeciwbólowych różnymi drogami, obserwacja objawów ubocznych farmakoterapii 4: Objawów towarzyszących chorobie nowotworowej. Diagnozowanie problemów pacjentów w opiece paliatywnej. • Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu oddechowego • Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu oddechowego • Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu moczowego • Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu moczowego • Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu nerwowego • Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu nerwowego. 5: Problemy skórne pacjentów paliatywnych • Problemy skórne pacjentów w opiece paliatywnej; • Owrzodzenia nowotworowe - różnicowanie, leczenie oraz pielęgnacja pacjenta z owrzodzeniami nowotworowymi z zastosowaniem nowoczesnych opatrunków specjalistycznych • Odleżyny – klasyfikacja, leczenie oraz pielęgnacja pacjenta z odleżynami z zastosowaniem nowoczesnych opatrunków specjalistycznych. 6: Żywnienie w chorobie nowotworowej • Objawy ze strony układu pokarmowego. Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarstwiej. • Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu pokarmowego • Ocena stanu odżywienia chorego w paliatywnej fazie choroby nowotworowej (badania antropometryczne, badania laboratoryjne), pogłębiona ocena stanu odżywienia • Leczenie zaburzeń odżywiania w opiece paliatywnej. Oszacowanie zapotrzebowania na składniki pokarmowe u chorego w opiece paliatywnej • Cele leczenia żywieniowego, wskazania do leczenia żywieniowego, przeciwwskazania do leczenia • Zalecenia żywieniowe w przypadku braku łaknienia, w przypadku szybkiego nasycenia się i uczucia pełności po posiłku, w przypadku nudności, wymiotów, odczuwania suchości w jamie ustnej, występowania biegunek i zaparc • Metody leczenia żywieniowego (dieta doustna, doustne suplementy pokarmowe, żywienie dojelitowe, żywienie pozajelitowe) • Monitorowanie leczenia żywieniowego u chorych objętych opieką paliatywną • Przygotowanie do leczenia żywieniowego; warunki rozpoczęcia leczenia żywieniowego, ryzyko metaboliczne • Preagonia i agonia a leczenie żywieniowe, przerwanie leczenia żywieniowego 7: Opieka nad umierającym i jego rodziną. Zagadnienia etyczno-prawne. • Opieka nad pacjentem umierającym i jego rodziną; • Jakość opieki i narzędzia jej oceny • Wsparcie rodziny w okresie umierania i żałoby • Dylematy etyczne – eutanazja, sedacja paliatywna • Zagadnienia prawne.	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Ćwiczenia praktyczne – symulacja medyczna wysokiej wierności	Metoda symulacji medycznej wysokiej wierności.
Tematyka zajęć	
1. Kompleksowa opieka pielęgniarska nad pacjentem z bólem nowotworowym w fazie terminalnej: - ocena natężenia bólu z zastosowaniem skal oceny bólu; - monitorowanie skuteczności leczenia przeciwbólowego; - podawanie leków przeciwbólowych różnymi drogami zgodnie ze zleceniem lekarskim; - rozpoznawanie działań niepożądanych opioidoterapii; - zastosowanie nefarmakologicznych metod łagodzenia bólu; - wsparcie psychiczne pacjenta i rodziny; - prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej; - komunikacja z zespołem terapeutycznym i przekazywanie informacji w modelu SBAR. 2. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z dusznością w opiece paliatywnej: - ocena wydolności oddechowej pacjenta; - monitorowanie saturacji i częstości oddechów; - układanie pacjenta w pozycji ułatwiającej oddychanie; - tlenoterapia zgodnie ze zleceniem lekarskim; - zastosowanie nefarmakologicznych metod zmniejszania duszności; - wsparcie pacjenta w sytuacji lęku i niepokoju; - komunikacja z rodziną chorego; - przekazywanie informacji o stanie zdrowia pacjenta w modelu SBAR. 3. Leczenie odleżyn u pacjenta objętego opieką paliatywną: - ocena i klasyfikacja odleżyn; - dobór opatrunków specjalistycznych; - monitorowanie procesu gojenia; - zmiana pozycji pacjenta i zastosowanie sprzętu przeciwoleżynowego; - edukacja rodziny i opiekunów; - dokumentowanie działań profilaktycznych i terapeutycznych. 4. Postępowanie pielęgniarskie w agonii pacjenta objętego opieką paliatywną: - rozpoznawanie objawów agonii; - ocena komfortu pacjenta; - zaspokajanie podstawowych potrzeb chorego; - pielęgnacja jamy ustnej i skóry; - wsparcie rodziny w okresie umierania chorego; - zachowanie godności i intymności pacjenta; - dokumentowanie działań pielęgniarskich. 5. Opieka pielęgniarska nad pacjentem objętym domową opieką paliatywną: - ocena warunków domowych i możliwości opiekuńczych rodziny; - organizacja stanowiska opieki nad pacjentem; - edukacja opiekunów w zakresie pielęgnacji chorego; - profilaktyka powikłań wynikających z unieruchomienia; - wsparcie emocjonalne rodziny; - prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej. 6. Komunikacja terapeutyczna z pacjentem i rodziną w opiece paliatywnej: - ocena potrzeb psychicznych i emocjonalnych pacjenta; - prowadzenie rozmowy terapeutycznej z pacjentem terminalnie chorym; - wsparcie rodziny w sytuacji pogarszania się stanu chorego; - przekazywanie trudnych informacji w sposób empatyczny; - rozpoznawanie objawów lęku, depresji i cierpienia psychicznego; - współpraca z zespołem terapeutycznym; - dokumentowanie przebiegu komunikacji i działań pielęgniarskich.	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Zajęcia praktyczne	Metoda sytuacyjna, ćwiczenia praktyczne warunkach rzeczywistych.
Tematyka zajęć	
Temat 1: Zapoznanie się z zasadami ergonomii i obowiązującymi zasadami BHP w hospicjum stacjonarnym. Ocena stanu pacjenta i planowanie opieki pielęgniarskiej Kompleksowe badanie pacjenta: - Przeprowadzanie badania podmiotowego i przedmiotowego - Ocena parametrów życiowych i ich interpretacja w kontekście planowania opieki - Identyfikacja problemów pielęgnacyjnych Planowanie i dokumentowanie opieki: - Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej oraz ustalanie celów opieki - Tworzenie i ewaluacja planu opieki pielęgniarskiej - Gromadzenie i zabezpieczanie danych zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych	

Temat 2: Postępowanie pielęgniarские w objawach klinicznych Zwalczanie objawów klinicznych: Monitorowanie bólu i stosowanie farmakologicznych oraz niefarmakologicznych metod jego łagodzenia Opieka nad pacjentem z problemami ze strony układów oddechowego, moczowego, nerwowego i pokarmowego Pielęgnacja pacjentów z dostępnymi medycznymi: Obsługa zgłębnika żołądkowego i PEG Pielęgnacja dostępnów naczyniowych Monitorowanie diurezy Wykonywanie procedur pielęgnacyjnych: Pielęgnacja skóry, błon śluzowych, odleżyn i owrzodzeń nowotworowych	
Temat 3: Opieka nad pacjentem w stanie terminalnym Komunikacja i wsparcie: Doskonalenie technik komunikacji z pacjentem i rodziną Rozpoznawanie emocjonalnych potrzeb pacjenta i rodziny oraz udzielanie wsparcia Opieka paliatywna w okresie terminalnym: Rozpoznanie objawów agonalnych i pielęgnacja pacjenta umierającego Procedury postępowania z ciałem zmarłego	
Temat 4: Edukacja i rehabilitacja przyłóżkowa Aktywizacja pacjenta: Przeprowadzanie rehabilitacji przyłóżkowej Pozycjonowanie i przemieszczanie pacjenta zgodnie z zasadami bezpieczeństwa Edukacja pacjenta i rodziny: Instruktaż dotyczący sprzętu pielęgnacyjnego i wyrobów medycznych Przekazywanie wiedzy o zasadach opieki w warunkach domowych.	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praca własna studenta	Metoda projektu, praca z tekstem: projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (<i>case study</i>), analiza dowodów naukowych w artykułach naukowych i analiza wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej w opiece paliatywnej w oparciu o przegląd piśmiennictwa.
Tematyka zajęć	
Temat 1. Pielęgniarska opieka paliatywna nad dzieckiem przyjętym do hospicjum stacjonarnego – studium przypadku. Zakres: charakterystyka pacjenta (wiek, stan zdrowia, sytuacja życiowa), identyfikacja deficytów samoopieki, zaburzonego komfortu i potrzeb zdrowotnych, sformułowanie diagnoz pielęgniarских (ICNP/NANDA), zaplanowanie i opis działań pielęgniarских, oczekiwane efekty interwencji, refleksja nad rolą pielęgniarki opieki paliatywnej w poprawie jakości życia pacjenta. Temat 2. Pielęgniarska opieka paliatywna nad pacjentem w terminalnej fazie choroby oraz jego rodziną w warunkach domowych – studium przypadku. Zakres: charakterystyka pacjenta (wiek, stan zdrowia, sytuacja życiowa), identyfikacja deficytów samoopieki, zaburzonego komfortu i potrzeb zdrowotnych, sformułowanie diagnoz pielęgniarских (ICNP/NANDA), zaplanowanie i opis działań pielęgniarских, oczekiwane efekty interwencji, refleksja nad rolą pielęgniarki opieki paliatywnej w poprawie jakości życia pacjenta.	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praktyka zawodowa	Metoda sytuacyjna, ćwiczenia praktyczne w warunkach rzeczywistych.
Tematyka zajęć	
1. Zapoznanie się z zasadami ergonomii i obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w opiece paliatywnej Stosowanie zasad BHP podczas opieki nad pacjentem w stanie terminalnym. Ergonomia pracy w pielęgnacji pacjentów leżących. 2. Organizacja opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w stanie terminalnym Planowanie indywidualnej opieki pielęgniarskiej w oparciu o diagnozę pielęgniarską. Priorytetyzacja działań w opiece paliatywnej. 3. Rozpoznawanie potrzeb pacjenta w opiece paliatywnej Identyfikacja fizycznych, psychologicznych i duchowych potrzeb pacjenta. Uwzględnianie potrzeb rodziny w procesie opieki. 4. Organizacja działań pielęgnacyjnych w opiece paliatywnej Utrzymanie higieny ciała pacjenta i czystości jego otoczenia. Zaspokajanie podstawowych potrzeb, takich jak odżywianie, wydalanie, kontrola bólu i parametrów życiowych. 5. Podawanie leków zgodnie z uprawnieniami w opiece paliatywnej Podawanie leków drogą doustną, podskórną, domięśniową i dożylną. Monitorowanie działań niepożądanych i efektywności leczenia farmakologicznego. 6. Zapobieganie powikłaniom i poprawa komfortu pacjenta Stosowanie technik przeciwdziałania odleżynom, przykurczom i powikłaniom płucnym. Wdrażanie ćwiczeń oddechowych, pozycyjnych i innych działań poprawiających jakość życia pacjenta. 7. Kwalifikacja pacjenta do odpowiedniej kategorii opieki paliatywnej Ocenianie stanu zdrowia pacjenta przy użyciu narzędzi takich jak skale oceny bólu czy stanu funkcjonalnego. Określenie stopnia zaawansowania choroby i jej wpływu na potrzeby pacjenta. 8. Rozpoznawanie objawów towarzyszących chorobom terminalnym i podejmowanie odpowiednich działań pielęgnacyjnych Diagnozowanie problemów takich jak ból, duszność, nudności czy zmęczenie.	

Wdrażanie działań łagodzących objawy w sposób zgodny z zasadami opieki paliatywnej.

9. Ocena stanu pacjenta na podstawie badań w opiece paliatywnej

Analiza parametrów życiowych i innych wyników diagnostycznych w kontekście planowania opieki.

Dokumentowanie obserwacji i wniosków zgodnie z obowiązującymi standardami.

10. Edukacja pacjenta i jego rodziny w opiece paliatywnej

Informowanie rodziny o zasadach opieki nad pacjentem terminalnym.

Rozwiązywanie problemów związanych z pielęgnacją w środowisku domowym.

11. Wsparcie adaptacji i aktywizacji pacjenta w opiece paliatywnej

Organizowanie działań adaptacyjnych dla pacjenta w środowisku hospicyjnym lub domowym.

Wspieranie rodziny w okresie adaptacji i opieki nad bliskim w stanie terminalnym.